

Het Nieuwe Normaal 0.2

Samen Versnellen

November 2021

Nederland heeft een forse ambitie: een volledig klimaatneutrale en circulaire economie in 2050. Om deze ambitie binnen de bouwsector te bereiken, is versnelling nodig. Cirkelstad brengt die versnelling door een eenduidige taal te creëren op het gebied van circulair bouwen en aan te tonen wat er al mogelijk is: het Nieuwe Normaal.

2023: HET NIEUWE NORMAAL

In 2023 presenteren we Het Nieuwe Normaal: een nieuwe, gedragen 'norm' met haalbare én ambitieuze circulaire prestaties in de gebouwde omgeving. Met deze norm dragen we bij aan een wereld zonder afval en zonder uitval. Die nieuwe norm bepalen we op basis van praktijkprojecten, met audits vanuit zowel deelnemende partners als andere partijen. Daarmee laten we zien dat circulariteit haalbaar is.

Materialen	 Omgang bouw- en slooafval
	 Milieu-impact
	 Herkomst materialen
	 Toekomstwaarde materialen
	 Losmaakbaarheid
	 Indelingsflexibiliteit
	 Toxiciteit
 Omgang afval gebruiksfase	

INITIATIEFNEMERS SAMEN VERSNELLEN

Om Het Nieuwe Normaal in de praktijk te brengen, hebben het Ministerie van BZK en Cirkelstad het initiatief genomen voor het programma 'Samen versnellen'. Hierin werken Rijksvastgoedbedrijf, Rijkswaterstaat, de gemeenten Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht, en bouwbedrijven Dura Vermeer, Van Wijnen, Volker Wessels, BAM en Synchron toe naar Het Nieuwe Normaal.

TOTSTANDKOMING

Het Nieuwe Normaal wordt bepaald door projecten te auditen. Iedere partner levert hiervoor elk half jaar enkele projecten aan. Ook auditen we steeds meer projecten van niet-partners. Daarbij ligt de focus van Het Nieuwe Normaal op materialen, maar worden ook vragen gesteld rondom energie, water, sociale aspecten en management.

De norm: materialen

In de norm voor Het Nieuwe Normaal wordt de nadruk gelegd op de materialen-kant: daar is nog veel ontwikkeling nodig en veel winst te halen. Daarbij zijn acht indicatoren uitgewerkt, van de MPG en toxiciteit tot indelingsflexibiliteit en losmaakbaarheid. De uitkomsten worden vertaald naar twee prestatieniveaus:

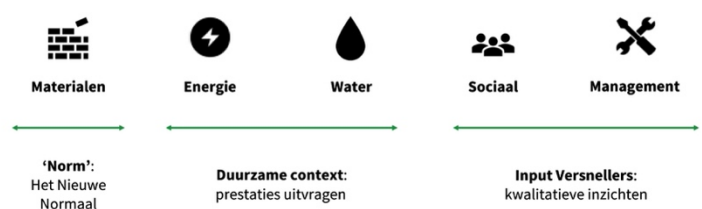
- **Het Nieuwe Normaal:** een niveau op ieder aspect dat goed haalbaar moet zijn voor de gehele markt;
- **Het Nieuwe Normaal Excellent:** een niveau op ieder aspect dat haalbaar moet zijn voor projecten met een hoge ambitie.

Duurzame context: energie en water

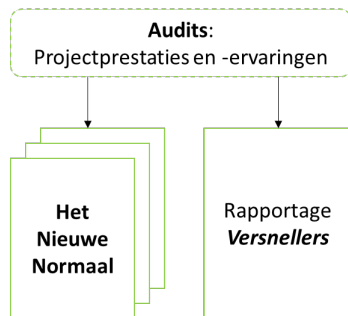
De thema's Energie en Water worden wel uitgevraagd, maar hier wordt geen gewenst normniveau op geformuleerd. Voor energie zijn immers reeds landelijke normen en sturingsmechanismen uitgewerkt via de BENG-methodiek. Voor water is het lastig om te komen tot een eenduidige norm om op te sturen. Het wel uitvragen van de prestaties op deze thema's helpt om te laten zien welke stappen al mogelijk zijn, en in hoeverre prestaties op één thema mogelijk conflicteren met prestaties op een ander thema.

Versnellers: focus op Sociaal en Management

Circulair bouwen versnellen gaat niet alleen om het sturen op technische prestaties, maar vraagt ook aandacht voor een andere procesaanpak. De meer kwalitatieve thema's Sociaal en Management geven inzicht in deze andere procesaanpak.

Op basis van deze inzichten wordt jaarlijks een rapportage opgesteld met *Versnellers*: succesfactoren die de versnelling van circulair bouwen mogelijk maken. Een voorbeeld is de constatering dat circulariteit niet duurder hoeft te zijn bij een gezonde begroting, wanneer de ambities vroeg in het proces zijn meegenomen.

Het Nieuwe Normaal als tienkamp

Het Nieuwe Normaal bestaat uit tien aspecten. Om circulair te bouwen, is het belangrijk om op al deze aspecten een bepaalde minimumprestatie te halen. Dit is waar we met Het Nieuwe Normaal naar toe willen werken. Daarbij kan je per project keuzes maken om op bepaalde thema's in te zetten en hoger te willen scoren.

Omdat circulair bouwen uit verschillende aspecten bestaat, is het niet mogelijk die op te tellen tot één getal. Ieder van deze aspecten vraagt individueel om aandacht. Om daadwerkelijk circulair te bouwen, maken we daarom de vergelijking met een Tienkamp: wil je meedoen, dan heb je je op elke discipline te kwalificeren. Dat is de basis van Het Nieuwe Normaal. Daarbij kan je uiteraard per project keuzes maken om op bepaalde thema's in te zetten en daarop hoger te scoren.

CIRCULAIR BOUWEN VRAAGT INTEGRAAL PERSPECTIEF

Circulair bouwen vraagt een integrale manier van kijken naar duurzaamheid in het ontwerpen en realiseren van onze gebouwde omgeving. Dat gaat dus breder dan de vijf thema's Materialen, Energie, Water, Sociaal en Management.

Denk bijvoorbeeld aan klimaatadaptatie – het bouwen van woningen op de juiste plekken en het voorbereiden op extreem weer – maar ook aan thema's als het stimuleren van biodiversiteit en het bieden van ruimtelijke kwaliteit, om de levensduur van gebouwen te maximaliseren. Omdat Het Nieuwe Normaal zich richt op een nieuwe *norm* en deze thema's zich daar minder voor lenen, zijn deze niet meegenomen. Deze thema's zijn echter wel cruciaal om mee te nemen in het realiseren van nieuwe gebouwen en gebieden.

HUIDIGE STATUS: HNN 0.2

Op dit moment is de 0.2-versie van Het Nieuwe Normaal beschikbaar. Deze is opgesteld op basis van ruim 50 audits. In deze 0.2-versie staan de circulaire prestaties die op dit moment mogelijk lijken op basis van de projecten waarvoor een audit is uitgevoerd. In het voorjaar van 2022 volgt versie 0.3, die gebaseerd is op meer audits en een aangescherpte set prestatie-indicatoren.

OOK SAMEN VERSNELLEN?

Wil jij ook Samen Versnellen en met Het Nieuwe Normaal aan de slag? Meerdere partijen en regio's gingen je inmiddels voor. Meedoen kan op twee manieren!

1. **Gebruik HNN-thema's om ambities te bepalen.** Ben je nog in de beginfase van je project, en wil je met circulariteit aan de slag? Gebruik dan de thema's van Het Nieuwe Normaal om je ambities te bepalen, bijvoorbeeld in je ontwerpteam of in de voorbereiding van een aanbesteding. Op die manier creëren we een meer eenduidige taal rondom 'circulair bouwen'.
2. **Lever projecten aan voor audits.** Wil je met jouw projecten bijdragen aan het bepalen van Het Nieuwe Normaal? Lever dan een of enkele projecten aan om een audit op te doen. Daarmee creëren we meer bewijslast voor de nieuwe norm en halen we meer inzichten op over de *Versnellers* van circulair bouwen.

Meer weten? Neem contact op met Rutger Büch via Rutger@cirkelstad.nl.

Het Nieuwe Normaal 0.2

Onderstaande tabel geeft de prestatieniveaus voor de 0.2-versie van Het Nieuwe Normaal en Het Nieuwe Normaal Excellent. We verwachten deze in de zomer van 2022 te actualiseren.

De blauwe waarden zijn aangepaste waarden ten opzichte van Het Nieuwe Normaal 0.1. Het pijltje geeft aan of de waarde naar boven of beneden is bijgesteld.

	Wetgeving	HNN 0.2	Excellent	HNN 0.2	Excellent	HNN 0.2	Excellent	HNN 0.2	Excellent	
Materialen	Omgang bouw- en sloopafval Van de uitkomende materialen (in kg) wordt: - Minimaal % hergebruikt (minimaal 'Repair' in het 10 R'en model van Cramer); - % gerecycled; - Maximaal % gestort of verbrand.	x	> 5 % 0% - 95% < 20%	> 50% 0% - 50% < 1 %	> 5 % 0% - 95% < 20%	> 50% 0% - 50% < 1 %	x	x	25% 45% 50% 70% x	
	Schaduwkosten (MPG/MKI) Maximaal 0,xx €/ m² BVO/ jaar Minimaal X% onder geldende referentiewaarde (infra)	0,80 (verwacht, nieuwbouw woning)	0,75	0,5	0,75	0,5	x	x	x	x
	Herkomst materialen Het aandeel van materialen (in kg) met een non-virgin (hergebruik of recycling) of bio-based herkomst: Gebouw (Layers of Brand): - Services, skin, structure - Stuff, Spaceplan Openbare ruimte: - Funderingen - Verhardingen, kunstwerken en infrastructuur - Straatmeubilair	Indirect: MPG MKI DuboCalc	30% 25%	55% 70%	30% 25%	55% 70%			x	x
	Toekomstwaarde materialen Van de toegepaste materialen (in kg) wordt aan het einde van de technische of functionele levensduur (in kg): - minimaal % hergebruikt; - % gerecycled; - maximaal % gestort of verbrand	Indirect: MPG MKI DuboCalc	> 30 % 0% - 70% < 15 %	70% 0% - 30% < 1 %	30 % 0% - 70% < 15 %	70% 0% - 30% < 1 %	x x x	x x x	50% 30% x	95% 100% x
	Losmaakbaarheid Minimaal een Losmaakbaarheidsindex (meetmethodiek losmaakbaarheid) van 0.X.	x	0.4	0.6	0.4	0.6	x	x	x	x
	Indelingsflexibiliteit Minimaal % op basis van BREEAM MAT08.	x	30%	70%	30%	70%	x	x	x	x
	Toxiciteit % toegepaste materialen is volledig vrij van toxische materialen van de 'Banned list of Chemical C2C Certified CM Product Standard V3.0'.	x	90%	100%	90%	100%	x	x	5%	75%
	Omgang met afvalproductie in gebruiksfase Geschatte geproduceerde hoeveelheid afval (kg/inwoner/jaar).	x	x	x	400	300	x	x	x	x
	Energie	Energievraag realisatie % reductie t.o.v. theoretische berekening	x	25%	75%	25%	75%	x	x	25%
Energievraag Duurzame opwekking energie		BENG	NoM	Energieleverend	BENG	Energieleverend	x	x	20% (duurzame opwek)	Energie-neutraal
Water	Reductie drinkwaterverbruik % reductie drinkwaterverbruik t.o.v. theoretische berekening	x	25%	60%	20-50%	>50%	x	x	40%	100%
	Gebruik regen- en grijswater % gebruik regen- en grijswater	x	30%	45%	10 – 25%	25 – 50%	x	x	x	x
Sociaal	Werkgelegenheid	Het thema Sociaal is nog niet opgenomen in het Nieuwe Normaal 0.2.								
Management	Proces van samenwerking Kennisdeling en databorging Financiële en juridische management vraagstukken	Het thema Management is nog niet opgenomen in het Nieuwe Normaal 0.2. In het bijgevoegd rapport zijn de barrières en versnellers, geconstateerd in de audits, opgenomen.								